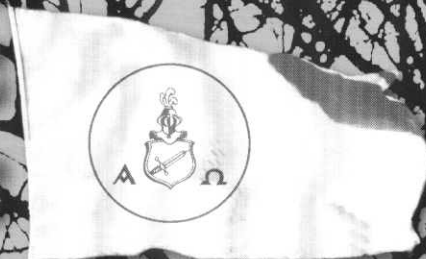

DE HERVORMDE VAAN

Orgaan van de bond van Nederlandse Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

68e jaargang - No. 10 - oktober 2008

Bond van de Ned. Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag
**75
jaar!**

DE HERVORMDE VAAN
Orgaan van de Bond
van Ned. Hervormde
Mannenverenigingen
op Gereformeerde Grondslag

ISSN 0167 - 3564

www.hervormdemannenbond.nl

Verschijnt maandelijks. Voor leden gratis.
Niet-leden € 12,50 per jaar.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen voor 1 december.

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
tel.: 0180 - 412477

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
tel.: 0318 - 483717

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede
tel.: 0318 - 615597

2e secretaris: Dhr. M. Post (Studieblokken)
Edelmanlaan 8, 3903 XP Veenendaal
tel.: 0318 - 511355

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
tel.: 0348 - 551496

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
tel.: 0318 - 516930

Lid: Ds. E. de Mots
Hongaarseplein 14, 3252 AR Goedereede
tel.: 0187 - 493935

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pellikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
tel.: 0180 - 424636

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Dorpsstraat 17, 3751 EM Bunschoten
tel.: 033 - 2982760

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
e-mail: info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties:
Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau,
Beatrixstraat 20a, 3862 DB Nijkerk
tel.: 033 - 2456699 fax: 033 - 2463322
e-mail: bondsbureau@filtnet.nl
Bankrekeningnr. 3778.71559 t.n.v.
Ned. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Inzenden kopij november-nummer

De kopij voor het november-nummer moet vóór
22 oktober bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

Woorden van Kohlbrugge

Ziet op de Hand!

Evenals er Christus alles aan gelegen is de ziel te verlossen, evenzo is er de duivel alles aan gelegen de ziel naar het verderf te slepen.

Het gaat niet om de mens, niet om de ziel, maar hier staan twee vijanden tegenover elkaar.

Christus is de vijand van de duivel. De duivel is de vijand van Christus. Wie heeft het gewonnen?

Christus drukt de Zijnen op het hart: „Zonder Mij kunt gij niets doen”. Ook zegt Hij: „Kind, gij zijt verloren, alleen aan Mijn Hand, wanneer gij in Mij blijft en Ik in u, zijt gij gered”. Hij geeft het kind en de volwassene de goede keus in het hart: „Ik moet naar de hemel! ik moet naar de hemel!”

Wie zijn verloren-zijn kent, kent ook het gevaar. Wie het gevaar kent, ziet op de Hand, de doorboorde Hand, op de Wondermacht, waarmee hij werd gered uit alle geweld des duivels. En wie daarop ziet, duivel en zonde en hel en wereld kunnen dan dreigen wat zij willen,...: Christus bewaart u, Christus bewaart mij!

Jezus Christus, mijn trouwe Heiland, bewaart mij alzo dat - van de hemel willen wij niet eens spreken, vijanden, valt maar aan!, de hemel kunt gij mij niet ontnemen!, de eeuwige zaligheid van mijn ziel - ja, dreigt maar raak! - is geborgen in de doorboorde hand van Christus!

Maar ook hier op aarde kunt gij mij niet in het minste krenken, zelfs niet één haar - en er vallen er toch elke dag vele uit - zelfs niet één haar valt op de grond of het is de heilige wil van mijn hemelse Vader, dat met het uitvallen der haren mijn levenskracht langzaam maar zeker zal verzwakken, en dat ik zal rijpen voor Zijn schuur. Neemt alles van mij af, gij kunt mij toch geen penning van de schat, die God mij schenkt, ontfangen.

Inhoud

blz.

Woorden van Kohlbrugge	2
Meditatie	3
Bijbelstudie O.T.	4
Bijbelstudie N.T.	7
Van de voorzitter	11
In the picture	12
Blijven in hetgeen we geleerd hebben.....	13
Organisatienieuws	13
Overlijdensberichten	15
Aankondiging Bondsdag 2008.....	16

Levende stenen

*„zo wordt gij ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis,
tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren,
die God aangenaam zijn door Jezus Christus”*

1 Petrus 2 vers 5

We leggen de nadruk op „levende stenen”. Dat is een vreemde uitdrukking, want stenen leven niet. Maar Petrus bedoelt met stenen: de gelovigen. En kijk naar het meervoud: stenen. Want van 1 steen kunnen we geen huis maken. Hoe meer stenen, hoe groter het huis van God wordt en hoe groter de eer van God. En alle stenen worden gemetseld op de Hoeksteen, die het belangrijkste is: de Heere Jezus Christus. Hij en Zijn offer, dat is de basis en grond, waar de levende stenen op gebouwd worden. Want een kerk van God zonder de Heere Jezus Christus als grondslag bestaat niet. Tenminste, niet bij God!

Dan is de vraag: zijn wij een levende steen? Ik bedoel dan niet alleen of wij lid zijn van de kerk en meedoen op de mannenvereniging. Dat is goed, maar doen we het als levende stenen? Dat valt niet automatisch samen: leden van de kerk en levende stenen zijn. Maar het zou wel een zegen zijn als het bij u en mij samen ging. Hoe weten we dat? Dan is de vraag: waar kunnen we levende stenen aan herkennen? Als ik de tekst lees, lees ik over priesterdom. Ja, dat is het: levende stenen van het huis van God zijn priesters. Priesters in functie. We weten, wat een priester doet? Zie het Oude Testament: de taak van de priester is offeren, bidden en zegenen. Die taak hebben de gelovigen ook: jezelf offeren aan de Heere. Kijk, dat is het wat de gelovigen maakt tot levende stenen: het offer van hun hart en leven aan de Heere. Dat is toch een wonder of niet? Want wij zijn van onszelf geen priesters. Niet meer, want we zijn wel geschapen als priesters om God te dienen. Maar dat is weg en we zijn misvormd tot zoekers van eigen eer. Niet dat we daar last van hebben, want we vinden het prima en het gaat ons goed af.

Totdat de Heilige Geest het lampje aandraait en we zien, dat we God verdriet doen en dat we voor God niet zijn, die we moeten zijn. En dan kunnen we doen wat we willen, maar ik maak van mezelf geen priester, die zijn leven aan God geeft. Dat is niet mogelijk. Bent u daarvan overtuigd? Dat is een zegen, meer dan u denkt. Want dan vraagt u: hoe kan het dan wel? Zie de tekst: door Jezus Christus. Ja, dat er Een is, de Heere Jezus Christus, de grote Priester, Die Zijn leven offerde voor mijn zonden en die Zijn leven offerde voor de eer van Zijn Vader. Dat is de zaak, waar het om draait: Hem moet ik kennen en Zijn liefde en zelfverloochening in mijn hart ontvangen. En dat gebeurt, waar de Heilige Geest die liefde in ons hart uitstort. Heerlijk, als die liefde mijn hart vervult en ik aan eigenliefde ga afsterven. Dat maakt mij tot een priester, die mijn leven offert voor de Heere en tot een levende steen in het huis van God.

Wonderlijk, dat ik door die liefde van de Heere Jezus in mij voor anderen tot zegen mag zijn in de kerk en op de mannenvereniging. Jezelf offeren voor de Heere en zo tot zegen zijn en voor elkaar bidden in huwelijk en gezin, op het werk en in de kerk. Dat maakt ons gelukkig en rijk in God. Waarom? Dan ben ik weer terug op mijn oorspronkelijke bestemming, die God met mij had: mijn leven offeren aan Hem. En we leren bidden voor onszelf, ootmoedig en dankbaar: „gebruik mij Heere, voor de eer van Uw naam en voor Uw koninkrijk”. Ja toch, want zo krijgen we de kracht om levende stenen te zijn en om er 's zondags en doordeweeks voor uit te komen, zegt Petrus, dat we de Heere dienen. Dat is toch een eerlijke zaak of niet? Daarom: wordt toch een levende steen, als u dat nog niet bent. Want geen levende steen in het

gebouw van God zijn, dan worden we straks als onbruikbaar weggeworpen. Dat zou wat zijn, want daar rekent u niet op. Laat het zo ver niet komen, maar laat u inwinnen door

de liefde van God in Jezus Christus, want we kunnen levende stenen worden en zijn, die de Heere Jezus Christus aanhangen in geloof, hoop en liefde. Dat is bij de Heere mogelijk!

Bijbelstudie O.T.

2 Koningen 3

Ds. J.H. LAMMERS

Vers 1-3

Joram is de koning van Israël. Hij is de zoon van de goddeloze koning Achab (vers 1). Hij volgde zijn broer Ahazia op, die geen zoon had (1 Kon. 22:52-54). Joram is een koning, die doet dat kwaad is in de ogen van de Heere (vers 2). In het voordeel van Joram wordt gezegd, dat hij op een belangrijk punt breekt met de opvoeding die hij gekregen heeft. Hij verwijdt het beeld van Baäl, die zijn vader gemaakt heeft. De vervolging van de profeten van de Heere stopt. Alleen laat hij de twee gouden kalveren staan in het noorden en zuiden van het rijk, die de Heere af moeten beelden (vers 3).

Vers 4-8

Wat is de politieke situatie op het moment van het koningschap van Joram? Moab, een land dat door David is onderworpen, is na de dood van Achab afgefallen van Israël. Het heeft zichzelf onafhankelijk gemaakt. Dat heeft grote economische gevolgen. Het draait in de politiek altijd om geld. Mesa, de koning van Moab, betaalde veel belasting. Niet in de vorm van geld, maar in natura. Hij betaalt jaarlijks honderdduizend lammeren en de wol van honderdduizend rammen (vers 4). Het juk wordt echter afgeworpen, zodat ze het geld in eigen zak kunnen houden en aan de toekomst van hun land kunnen denken (vers 5).

Ahazia, de broer van Joram, kon vanwege ziekte geen strafmaatregelen nemen tegen

Moab (2 Kon. 1). Joram echter besluit tot een militaire expeditie (vers 6). Hij zal de Moabieten opnieuw onderwerpen. Joram zoekt voor de oorlog, die hij gaat voeren, de steun van zijn collega van Juda, koning Josafat (vers 7). En van Josafat lezen in 1 Koningen 22 dat hij doet wat recht is in de ogen van de Heere. Hij wandelt in de weg van zijn vader Asa en van David.

Dat Josafat ingaat op het verzoek van Joram is te begrijpen. Moab is hun gemeenschappelijke vijand. Het is ook vreemd. Toen Achab nog leefde, had hij een verbond met hem gesloten. Zijn zoon trouwde zelfs met een dochter van Achab, de zus van Joram. Er zijn nauwe banden tussen de twee koningshuizen. Gezamenlijke ondernemingen zijn toen echter mislukt (zie 2 Kronieken 18:1-19: 3).

Joram en Josafat maken plannen. Het moet vooral een verrassingsaanval worden. Er wordt gesproken over de route en allerlei andere zaken komen aan de orde (vers 8). Eén zaak wordt vergeten: het gebed. Er wordt niet gevraagd wat de Heere van hun plan vindt. Er is geen afhankelijkheid van de Heere. Van Joram is het te verwachten, hij weet niet beter. Maar Josafat is godvrezend. We zullen horen waar het op uitloopt.

Vers 9-14

Joram en Josafat en trouwens ook nog de koning van Edom trekken als geallieerden op tegen Moab (vers 9). Ze nemen niet de weg die Moab vanuit het noorden nadert door het Overjordaanse. Dat is een gevaarlijke weg.

Aram doet daar zijn macht gevoelen. Ze nemen de weg, die Moab vanuit het zuiden bereikt.

Ze verdwalen echter in de woestijn. Na een week is het water op, dat nodig is voor de soldaten en voor de dieren. De Heere bestuurt het dat de droge tijd eerder intreedt dan te verwachten is. Er dreigt een regelrechte ramp. Zonder water zijn ze ten dode opgeschreven. Joram weet niet meer hoe het verder moet. Ineens wordt hij vroom. Hij neemt de naam van God op zijn lippen. Hij voelt aan dat de HEERE met dit alles te maken heeft. Hij zegt: "De HEERE heeft ons drieën hier gebracht om ons te geven in de hand van de Moabieten" (vers 10). Hij belijdt helaas niet zijn zonde omdat hij van tevoren de mening van de Heere niet gevraagd heeft. Hij geeft God de schuld van de nood.

Josafat reageert anders dan Joram. Wordt Joram gekweld door een onrustig geweten en denkt hij alleen maar aan de toorn van God, Josafat hoopt op de barmhartigheid van God. Hij zegt: "Is er geen profeet van de HEERE bij ons, dat wij door hem de Heere mogen vragen (vers 11)".

De Heere is geduldig en vriendelijk. Hij maakt gebruik van mensen om een antwoord te geven op onze vragen. Er is een hoveling van Joram, die de twee koningen hoort spreken en hij geeft het verlossende woord: "Hier is Elisa de zoon van Safat die water op de handen van Elia goot". Met andere woorden: die dienstknecht was van Elia.

De naam van de man is niet bekend. Deze man werkt in een omgeving, waar de verleidingen veel en groot zijn. Hij is een getuige van God. Niet op een opvallende plaats. Als regel is het in zijn situatie beter om te zwijgen dan te spreken. Onverwacht kan er een gouden moment zijn om te spreken. Die kans laat hij niet voorbij gaan.

Blijkbaar bevindt Elisa zich in het kamp. Onopgemerkt is hij meegetrokken met het leger van Joram, toen het uit Samaria vertrok. Hij heeft gezien dat God in de oorlog niet gekend werd. Ze hebben hem niet nodig. Maar je weet maar nooit. De Geest leidde hem om in de buurt te blijven.

De drie koningen gaan naar Elisa (vers 12). Het is opvallend dat deze grote mannen de profeet niet bij zich laten komen, maar dat ze bij Elisa op bezoek gaan. Het moet maar

nood worden. Ze dalen af naar beneden, omdat Elisa zich bevindt bij een beek, die uitgedroogd is. Joram loopt voorop. Wij zouden ons vereerd voelen als de koning of de minister-president op bezoek zouden komen bij ons om ons advies te vragen. Door Elisa worden echter harde noten gekraakt. Hij zegt: "Wat heb ik met u te doen? Ga heen tot de profeten van uw vader en van uw moeder?" (vers 13) Ongetwijfeld bedoelt hij de profeten van Baäl.

Het Woord van God is eerlijk. We horen liever hoe goed we zijn en hoe goed we het doen. Het ontdekt ons echter aan onze halfslachtigheid. Het Woord van God heeft twee kanten. Het klaagt aan en het bevrijdt. Wij willen wel het tweede en niet het eerste. De aanklacht horen we liever niet.

Joram erkent dat Elisa een profeet van de Heere is, ondanks de aanklacht. Dan spreekt Elisa de belofte van de Heere uit. De Heere zal Joram helpen omwille van Josafat (vers 14). Toch zal de Heere niet helpen omwille van een bekeerd mens. Josafat was van alles te verwijten. Uiteindelijk helpt de Heere omwille van de meerdere Josafat, de rechtvaardige Koning, Die de Middelaar is tussen de heilige God en zondige mensen. De Heere is genadig omwille van de Heere Jezus, Wie Hij Zijn welbehagen heeft.

Vers 15-20

Eerst moet het hart van Elisa gekalmeerd worden en voorbereid worden op het ontvangen van de werking van de Heilige Geest. Want de profeet beschikt niet over de gave van de profetie, maar is steeds afhankelijk van de komst van de Heilige Geest. Hij laat iemand komen die voor hem op de citer kan spelen (vers 15). Terwijl deze op de citer speelt, krijgt hij te verstaan hoe de belofte van de Heere luidt. Muziek wordt door God gebruikt om ons te doen concentreren op Zijn Woord. God geeft muziek om psalmen of geestelijke liederen te zingen tot Zijn eer (Kolossensen 3:16). Dat maakt ons ontvankelijk voor Zijn Woord en geeft ons vrijmoedigheid om een getuige van Hem te zijn.

Het Woord van God luidt: "Maakt in dit dal veel grachten, want zo zegt de HEERE: U zult geen wind zien, en u zult geen regen zien; nochtans zal dit dal met water vervuld worden, zodat u zult drinken, u en uw vee en uw

beesten" (vers 16, 17). De Heere zal de Moabieten in hun hand geven (vers 18, 19).

Het is goed voor te stellen dat kinderen op het strand in hun spel greppels graven. De Israëlieten zijn in de woestijn, er is geen zee in de buurt en aan de lucht is er geen regenwolk te zien. Daarbij komt dat ze al moe zijn van de zware tocht gedurende zeven dagen. Ze moeten graven en niet anders dan graven in het droge zand.

Ze doen wat van hen gevraagd wordt. Dan gaat de zon onder en het wordt nacht.

De volgende dag, 's morgens vroeg, tegen zonsopkomst, gebeurt het wonder. De greppels lopen in korte tijd over van de watermassa's (vers 20). Waar komt het water vandaan? Is er ergens in bergland een wolkbreuk geweest en stort het zich via de bergbeken in een vloedgolf naar beneden? We weten het niet. Het is in ieder geval water uit Gods hand.

Water in de woestijn.

Het moment is van groot belang. Het gebeurt op het moment als 's morgens het spijsoffer geofferd wordt. Twee maal op een dag wordt een lam geofferd. In de morgen voor het opgaan van de zon en in de namiddag als het avond wordt. Die offers omsluiten de gehele dag. Er kan geen dag beginnen of voorbijgaan zonder de verzoening.

Er komen stromen van zegen dankzij het offer. Alle offers in het O.T. wijzen naar het offer van de Heere Jezus, dat Hij in de volheid van de tijd brengt op Golgotha en dat eens en voor altijd geldig is (Johannes 1: 29). Nadat Hij Zijn leven gegeven heeft en opstond uit de dood en met Zijn offer de hemel in ging, stortte Hij Zijn Heilige Geest uit. Het water is voor ons het water van de Geest (Johannes 4:14).

De zegen van de Heere is een gave van de Heere God. Hem komt de eer toe. Wel hebben wij de opdracht om de weg vrij te maken voor Zijn zegen. Wij krijgen de opdracht om te graven in het droge zand. We zien het niet en we voelen het niet. Ga gelovig aan het werk. De Heere maakt gebruik van de mid-

delen. De greppels waardoor de Geest tot ons komt stromen, zijn voor ons het lezen van de bijbel, de prediking en de sacramenten.

Iemand zegt: "Ik ben al zo lang aan het graven en er gebeurt niets". Het is nacht in uw ziel. U kunt geen druppel water voortbrengen. Heb een grote verwachting van de Heere. U mag een streep zetten onder het woord "nochtans" (vers 17). Ondanks alles zal de Heere overkomen. In dit woord ontvangen we ook een belofte voor het werk in Gods Konink-

rijk. We mogen graven in de wereld. We mogen het Woord brengen bij de mensen, zonder onderscheid te maken. De zaligheid is uit de Joden, maar na Pinksteren geschonken aan Israël en de volkeren van deze aarde. De Heere zal er voor zorgen dat de stromen van het levende water de gehele wereld zullen vervullen.

We mogen drinken, wie we ook zijn en waar we vandaan komen. En als we gedronken hebben, mogen we iedere dag leven in afhankelijkheid van het Lam van God. We mogen de

vruchten van Zijn verdiensten meer en meer genieten. We mogen putten uit de volheid van Zijn genade. We mogen leven onder de regen en de zegen van de beloften van God.

Vers 21-27

De Moabieten zijn van jong tot oud opgeroepen om hun gebied te verdedigen (vers 21). In gedachten zien we ze staan aan de rand van het woestijngebied. Door de spiegeling van de zon heeft het water een rode kleur (vers 22). Ze denken aan bloed en vermoeden dat de verbonden koningen onderling slaags zijn geraakt (vers 23). Als ze het leger van de Israëlieten naderen, blijkt het dat ze een fatale misrekening hebben gemaakt. De Israëlieten richten in Moab een verwoesting aan (vers 24-26). In wanhoop offert de koning van Moab zijn zoon met doel om Kamos, de god van de Moabieten, tot hulp te bewegen. Dit roept bij de Israëlieten veel verontwaardiging op. Ze kunnen het niet aanzien. De drie koningen trekken zich met hun soldaten terug zonder dat ze definitief overwinnen (vers 27).

Gespreksvragen:

1. Er is bij Joram sprake van dubbelheid. Hoe kan dat onder ons voorkomen?
2. Op allerlei terreinen moeten wij plannen maken. Op welke wijze betrekken wij de Heere erin? (Spreuken 3: 6).
3. Mogen we als leden van de gemeente samenwerken met ongelovigen? Denk hierbij aan Josafat die samenwerkte met de ongelovige Joram.
4. Wat vindt u ervan als mensen die God niet dienen, Hem ineens te hulp roepen? Denkt u dat ze het dan maar beter kunnen laten? (zie Psalm 50:16).
5. Uit vers 16 blijkt wat geloven is: doen wat de Heere zegt, zonder te zien. Hoe komt het dat wij het hiermee moeilijk hebben?
6. Muziek kan een slechte en een goede invloed hebben. Wanneer is er sprake van slechte en wanneer van goede muziek?
7. N.a.v. Josafat wordt wel eens gezegd: de gelovigen zijn de kurk, waar de wereld op drijft. Wat wordt hiermee bedoeld? Maak dat eens concreet met het oog op vandaag?
8. Spreek met elkaar over de wijze waarop de Heere omwille van Christus, de meerdere Josafat, ons aanziet en verhoort (Vgl. NGB art. 26).

Bijbelstudie N.T.

Sola Gratia

Schriftgedeelte: Efeze 2 : 1-10

Ds. J.C. SCHUURMAN

Het is treffend dat dit gedeelte juist in het oktobernummer aan de orde komt. Op de laatste dag van deze maand herdenken we immers de Kerkhervorming. Een van de kernen van de Reformatie is het *Sola Gratia*. Indringend maakt Paulus duidelijk dat het volstrekt genade is om behouden te worden. De eerste helft van Efeze 2 zou tijdens een Reformatieherdenking niet misstaan. In Efeze 1 : 19-20 heeft Paulus geschreven over de enorme kracht die de levende God heeft getoond in Christus' opwekking en hemelvaart. Diezelfde kracht werkt ook door in het leven van de gemeente.

Een donkere achtergrond

Wie bij een juwelier een kostbaar sieraad wil aanschaffen, krijgt meestal enkele exempla-

ren te zien. Om het goud of het zilver goed te laten uitkomen, worden de sieraden op een donkere (fluwelen) achtergrond neergelegd. Iets dergelijks zien we ook bij Paulus. Het goud van Gods genade licht extra helder op tegen de duistere achtergrond van onze zonde. Op een radicale manier spreekt de apostel over onze verlorenheid. Daar *begint* hij dit hoofdstuk ook mee. Onze vertaling wekt de indruk dat Paulus begint met het levendmakende werk van de Heere. Maar de woorden *heeft hij mede levend gemaakt* staan schuin gedrukt. Dat wil zeggen dat ze voor het juiste verstaan zijn ingevoegd. In het Grieks treffen we het werkwoord levend maken pas aan in vers 5. Eerst belijdt Paulus zeg maar de 'doodsstaat' van de mens. Letterlijk weergegeven staat er in vers 1: *En u, zijnde dood door de misdaden en*

Forse taal

In schrille kleuren schildert de apostel het verleden van de gemeente. Forse taal wordt niet geschuwd. Eertijds waren de gelovigen geestelijk *dood*. Buiten God en Christus is dit de werkelijkheid van ons leven. En het is bepaald geen onschuldig dood zijn dat weinig kwaad kan. Integendeel. Geestelijk doden kunnen juist verschrikkelijk veel kwaad te weegbrengen. Paulus schrijft immers: *dood door de misdaden en de zonden*. Het is dus een actief dood zijn. Het gaat om een leven vol rebellie en opstand tegen God. Illustratief is de gelijkenis van de verloren zoon. Van de teruggekeerde jongste zoon zegt de vader dat hij niet alleen verloren maar ook dood (!) was (Luk. 15 : 24 en 32).

Volgens vers 2 werkt de geestelijke dood verwoestend door in de levenswandel. Voorheen leefden de Efeziërs *naar de eeuw van deze wereld*. Dat zal zoiets betekenen als een leven volgens het patroon van de wereld. Daar zit iets tirannieks in (L. Floor). Want *de overste van de macht van de lucht* oefent zijn invloed uit. Wie kan hier anders mee bedoeld zijn dan de duivel? Hij hitst mensen op om vooral hun eigen gang te gaan, volstrekt los van God.

Die mentaliteit is nog altijd springlevend en werkt nu in de kinderen van de ongehoorzaamheid (vgl. wat Paulus beschrijft in Rom. 1 : 18 – 32). We zien het ook in 2008 op grote schaal terug in de vorm van ik-gerichtheid en losbandigheid. De heilzame normen van de Bijbel worden losgelaten. Met alle gevolgen van dien voor bijvoorbeeld de beschermwaardigheid van het leven en de huwelijksrouw.

Kinderen van de toorn

Deze uitdrukking kennen we vanuit het doopformulier. Het is altijd weer confronterend om te horen dat wij *van nature kinderen van de toorn* zijn. Maar het is wel een uitdrukking die rechtstreeks aan de Schrift is ontleend. Opvallend dat Paulus in vers 3 in de wij-vorm verdergaat. Het in de verzen 1 en 2 geschetste signalement geldt ook van hemzelf. Ja, van wie niet? *Wij allen* verkeren van huis uit onder de macht van de boze. Zo worden we geboren. En dat uit zich *in de begeerten van ons vlees*. Zoals bekend verstaat Paulus

onder vlees de mens in zijn vergankelijkheid en zondigheid. Ondertussen blijft het niet bij begeerten. Want we *doen* ook wat de *wilsuitingen van het vlees* en onze eigen *gedachten* ons ingeven.

Wat tekent de apostel een scherp beeld van de mens zoals hij in zichzelf is. Het kan niet anders of Paulus kent zijn eigen hart. Daarom weet hij maar al te goed wie én hoe wij allen zijn. Gevallen Adamskinderen wier leven door de erfzonde is aangetast. We hebben als gemeenteleden geen enkele reden om ons beter te voelen dan anderen (collega's, burens die 'nergens aan doen'). En het aangrijpende is dat Gods toorn op ons rust. Daar moeten we niet gering over denken. Want Gods toorn wordt onze ondergang voorgoed! Tenzij

Maar God

Tot nu toe is er sprake van een zwaar bewolkte hemel. Maar dan breekt in vers 4 plotseling het zonlicht door. *Maar God* ... – deze twee woorden duiden op een genadige wending. Ze vormen een scharnier waarop de deur van het heil openzwaait. Laten we het voor onszelf maar eens enkele keren hardop zeggen: Maar God! Om zó te proeven dat het initiatief volstrekt van de Heere komt!

Waarom? Omdat Hij *rijk is in barmhartigheid*. Het gaat om een van Gods deugden. In het Oude Testament is het grondwoord verwant met de moederschoot. Dat wil zeggen dat in God tere gevoelens van liefde en bewogenheid leven. Barmhartigheid is warmhartigheid. En laat God nu *rijk* zijn in barmhartigheid! Daarom kan Paulus schrijven over *Zijn grote liefde waarmee Hij ons heeft liefgehad*. En dat is geen liefde van vandaag of gisteren, maar een eeuwige liefde (Jer. 31 : 3). Vandaar dat de Heere Zijn gemeente al lief had toen ze *zelf nog dood was door de misdaden* (vgl. Rom. 5 : 8).

Gods liefde blijkt vooral in het kruis. Op Golgotha liet de Vader de verzengende bliksem van Zijn toorn neerdalen op Zijn eigen Zoon. Onbegrijpelijk wonder! De Heere bewijst Zijn liefde in de weg van verzoening. Daardoor is er hoop voor kinderen van de toorn.

Levend gemaakt

In vers 5 lezen we (eindelijk) het hoofdwerkwoord. We hebben al eerder gezien dat Paulus

lange zinnen hanteert (Ef. 1 : 3 – 14). Dat is ook in dit gedeelte het geval. Maar nu krijgen we te horen wat God doet: *levend maken*. Dat is typisch goddelijk werk. Leven wekken waar geen leven is.

Zo handelde God in de schepping (Gen. 2 : 7), zo handelt Hij ook in de *herscheping*. Trefend wordt van de Heilige Geest beleden dat Hij levend maakt (Joh. 6 : 63). Zijn we om deze werking van de Geest verlegen? Omdat we hebben ontdekt hoe dood (én doods) we in onszelf zijn? Dankzij Pasen is er in Christus meer leven dan dat er dood in ons is (G. Wisse).

Met Christus

We komen bij een belangrijke Paulinische notie. Er is een nauwe verbondenheid tussen Christus en de Zijnen. Dit is een van de diepste dingen van het evangelie. De Heere Jezus is nooit zonder Zijn gemeente. Of anders gezegd: Zijn volgelingen zijn in Hem begrepen. Dat gold op Goede Vrijdag toen niet alleen Jezus werd gekruisigd en begraven, maar met Hem ook de gelovigen. Hun oude mens om precies te zijn (Rom. 6 : 4 en 6).

In Efeze 2 noemt Paulus twee ándere heilsfeiten: opstanding en hemelvaart. Christus deelt Zijn (opstandings)leven met Zijn gemeente, doordat ook zij *met Hem is levend gemaakt en opgewekt*. Het is onder uitleggers een vraag of dit heilshistorisch of heilsordelijk is bedoeld. Het lijkt mij het beste om het allebei waar te laten zijn. Wat er op Pasen is gebeurd, wordt door de Heilige Geest in ons leven gerealiseerd, zodat we worden wedergeboren tot een nieuw leven. In ieder geval zijn christenen opgewekte mensen (in de dubbele zin van het woord).

Bovendien hemelburgers doordat ze *met Christus Jezus in de hemel zijn gezet*. Daarom kan Paulus elders schrijven dat onze wandel (ons burgerschap) in de hemel is (Fil. 3 : 20), en dat ons leven met Christus verborgen is in God (Kol. 3 : 3).

Wat is het belangrijk om een helder zicht te hebben op dit '*met Christus*'. Voor het levende geloof biedt deze notie veel troost en vastheid. De zaligheid rust in de heilsfeiten die nooit meer ongedaan te maken zijn. Zouden we hier niet meer uit moeten leven?

Een tussenzin

Let ook goed op het slot van vers 5: (*uit genade zijt gij zalig geworden*). Deze woorden staan tussen haakjes. Niet omdat ze niet van belang zouden zijn. De haakjes vormen eerder een onderstreping. Het is een soort uitroep tussendoor die het hart van het evangelie raakt, en daarmee ook de kern van de Reformatie. Zou het van de apostel geen uiting van verwondering zijn? Gelukkig wie het woord genade leert spellen. Dan word je niet alleen in de toekomst zalig, maar dan ben je het volgens Paulus *ook nú al*. Want de macht van de duisternis is door Christus gebroken én overwonnen.

Volgens vers 7 toont de Heere *de uitnemende rijkdom van Zijn genade*. Wanneer? *In de toekomstige eeuwen*. Vermoedelijk gaat het om de eindtijd die sinds Jezus' verhoging en de uitstorting van de Geest is aangebroken. God bewijst Zijn genade *nú* (zoals we zojuist zagen). Maar de volle rijkdom van Gods werk komt openbaar bij Christus' wederkomst. Reken maar dat de Heere dan wordt verheerlijkt. 'Mijn God, U zal ik eeuwig loven, omdat Gij 't hebt gedaan' (Ps. 52 : 7 ber.). Het heil is immers enkel en alleen te danken aan Zijn *goedertierenheid over ons in Christus Jezus*.

Typisch Paulus

Valt Paulus in vers 8 in herhaling? *De tussenzin uit vers 5 keert vrijwel letterlijk terug*. In een preek kan het storend zijn als een voorganger in herhaling valt. Maar dat is in dit verband niet het geval. Door nogmaals te wijzen op Gods genade bepaalt Paulus de Efeziërs bij de bron van hun behoud.

Bovendien verbindt hij de genade met *het geloof*. Zonder geloof missen we de aansluiting op Gods genade. 'Het geloof is het kanaal waarlangs de lezers de redding ontvangen hebben' (L. Floor). Uiteraard gaat het hier om het levende geloof dat weet van de overgave aan Christus. Dus geen vaag besef dat er wel iets zal zijn.

In het slot van vers 8 wordt eerlijk beleden dat *het geloof niet uit ons is, maar een gave van God* (of zoals er letterlijk staat: *een geschenk*). En dat is maar goed ook. Hoe zouden we anders tot het vaste geloofsvertrouwen in Christus komen....?! Zelfs het instrument waardoor

we verlossing ontvangen, is nog afkomstig van de Heere.

Behouden worden is dus ook geen kwestie van *werken*. Het zit heel diep in ons om het van óns presteren te verwachten. We leveren zo graag een eigen bijdrage aan ons heil. Maar daar zet de Heere een heilzame streep door (vgl. Rom. 3 : 20 en 28). *Opdat niemand roeme* (namelijk in zichzelf). Wilt u toch roemen? Dan alleen in de Heere (2 Kor. 10 : 17).

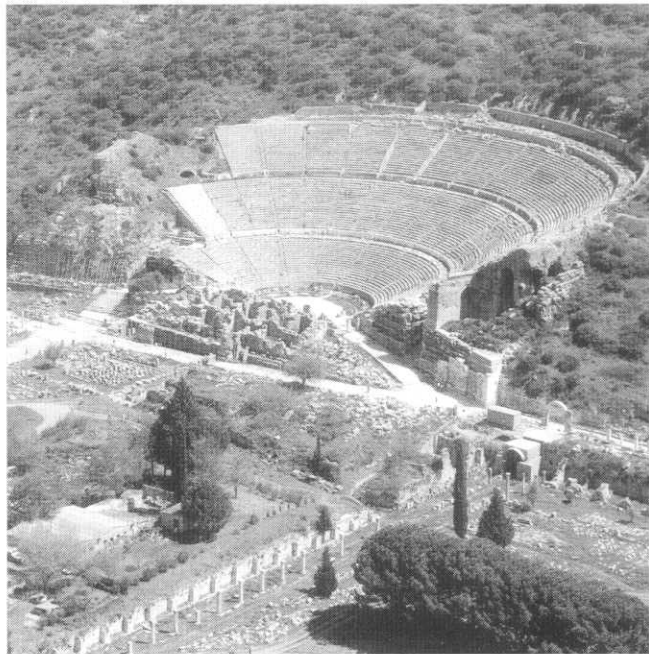
Ook de heiliging Gods werk

De perikoop eindigt met de levensvernieuwing. Wat een contrast met het begin. Tegenover de 'wereldse' wandel komt *nu de wandel in goede werken* te staan. Paulus bedoelt uiteraard de *vruchten* van het geloof en geen verdienstelijke werken. Ik las ergens dat we geen goede werken doen om verlost te worden, maar dat we wel verlost worden om goede werken te doen. In het vervolg van de brief zal de apostel nog met een concrete invulling komen. Nú benadrukt hij dat het om Gods werk gaat. Dogmatisch gezegd: niet alleen de rechtvaardiging maar ook de heiliging staat op Naam van de Heere. De gemeente is immers *Zijn maaksel*. Doordat ze is levend gemaakt met Christus, is ze *in Hem ook geschapen tot goede werken*. Dat betekent dat God Zelf achter de vernieuwing van ons leven zit. Hoe bevrijdend! Wij kunnen zo krampachtig met de

heiliging omgaan. Alsof het van onze kant moet komen. Nee!

De goede werken blijken zelfs door God te zijn *voorbereid*. Dat is een gedachte die we eens goed tot ons moeten laten doordringen. Goede werken liggen bij de Heere al lang klaar. Ze worden uit Gods schat genomen (Calvijn) om vervolgens in ons leven aan het licht te komen in een vernieuwde wandel. Als we maar door een levend geloof in de Wijnstok Christus blijven. Dan dragen we vrucht. Maar zonder Hem kunnen we niets doen (Joh. 15 : 5).

Kortom: alles is genade. Wie het Sola Gratia verstaat, komt uit bij het Soli Deo Gloria.

Het oude Efeze

Gespreksvragen:

1. Hoe komen de eerste verzen van dit gedeelte bij u over? Waarom zou Paulus zijn lezers zo nadrukkelijk herinneren aan hun verleden?
2. Moet de 'doodsstaat' van de mens aan de orde komen in de prediking? Zo ja, op welke wijze? Kan het ook op een verkeerde manier gebeuren?
3. 'Een christen is een opgewekt mens' – bent u het met deze stelling eens? Waarom wel of niet?
4. Soms klinkt de vraag of de Reformatie nog wel herdacht moet worden. Wat zou u antwoorden en waarom? Bevat Efeze 2 elementen die vandaag extra bewaakt moeten worden?
5. Van genade leven is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Hoe komt dat toch? Herkent u de neiging om het van je eigen werken te verwachten? Wees concreet.
6. Voor een goed verstaan van de heiliging is vers 10 van eminent belang. Kunt u aangeven voor welke valkuil(en) we ons moeten hoeden rond de heiliging van ons leven?

Van de voorzitter...

Ds. W. WESTLAND

Jubileum

De maand oktober staat in het teken van ons jubileum. We mogen met dankbaarheid aan de Heere onze God gedenken, hoe het werk van onze Mannenbond 75 jaar voortgang mag vinden. Mogelijk is er hier of daar nog iemand, die zich de oprichting van onze Mannenbond nog kan herinneren, maar ondertussen is een derde generatie aangetreden. Al die jaren mocht door heel het land op onze verenigingen het Woord van God onderzocht worden. Wat daarvan de vrucht is, laat zich niet meten in getallen en feiten. Maar wij mogen geloven, dat Gods Woord niet ledig wederkeert, maar zal doen, hetgeen Hem behaagt, en voorspoedig zal zijn in hetgeen, waartoe Hij het zendt (Jesaja 55:11). Daarom is er alle reden om in deze dagen met dankbaarheid terug te kijken.

Tegelijk roept een jubileum ook de vraag op: hoe gaan we verder. Gezien de huidige situatie in kerk en maatschappij hebben wij een stuk toerusting vanuit Gods Woord hard nodig. Ook de bestudering van onze Belijdenisgeschriften blijft actueel. Daarom blijven we als Mannenbond het belang van de plaatselijke vereniging onderstrepen. We hebben in het kader van het jubileum een schrijven laten uitgaan naar alle kerkenraden, om de plaatselijke mannenverenigingen te stimuleren.

Verder zult u D.V. in de week voor de Bondsdag een interview kunnen lezen in „de Waarheidsvriend” en in het „Reformatorisch Dagblad”. Ook op deze manier willen we de aandacht vestigen op ons werk. En dan is er de Bondsdag, die dit jaar een feestelijk tintje krijgt. We hopen, dat ook u zich bij dit jubileum betrokken weet. Wellicht kunt u anderen stimuleren om lid te worden van uw mannenvereniging, of neem eens iemand mee naar de Bondsdag in Putten.

Tenslotte, ook bij dit jubileum geldt het woord uit Psalm 115 : 1 „Niet ons o Heere, maar Uwe naam geef eer, om Uw goedheid en om Uw waarheid”. Of anders gezegd: Soli Deo Gloria!

Naar Putten

Nadat ik het bovenstaande geschreven heb, zal het nauwelijks meer nodig zijn, om u en jou op te wekken, om naar de Bondsdag te komen. Op D.V. 25 oktober in Putten. Elders in dit blad vindt u het programma en ook een aantal praktische aanwijzingen voor deze dag.

We zien uit naar het referaat van Prof. Dr. G. van den Brink. Hij wil met ons nadenken over „Afkomst en Toekomst”. Hoe waren de theologische fronten bij de oprichting, en hoe is dat nu. Welke lijnen zijn er vanuit het verleden te trekken naar de toekomst. Uiteraard is er ook weer ruime gelegenheid om uw vragen te stellen.

In het morgen-programma zullen een aantal mannen van de Noord-Veluwe de bovenstem zingen, terwijl voor de middag-vergadering het grote mannenkoor „Jeduthun” is uitgenodigd.

We hopen op een fijne, leerzame dag, die tegelijk een goede ontmoeting met elkaar mag zijn. Graag tot ziens in Putten!

Tenslotte

Een hartelijke groet aan u allen, mede namens de andere bestuursleden.

Ds. P.J. TEEUW

Les geven en les krijgen

In het septembernummer van het blad Open Doors stond een artikel 'Zeven lessen van de vervolgte Kerk'. Het was geschreven door ds. Ron v.d. Spoel, bekend ook van de stichting Passie voor Preken. Als bestuurslid van de stichting Open Doors heeft hij toerustingscursussen gegeven aan voorgangers in een Islamitisch land, in het artikel genoemd Islamistan.

Was hij erheen gegaan om les te geven, in dit artikel noemt hij zeven lessen, die hij van de vervolgte Kerk geleerd heeft. En het zijn lessen, die ook ons veel te zeggen hebben en die ook bemoedigend kunnen zijn voor de mannenbroeders op de mannenverenigingen. Ik geef hier twee lessen weer.

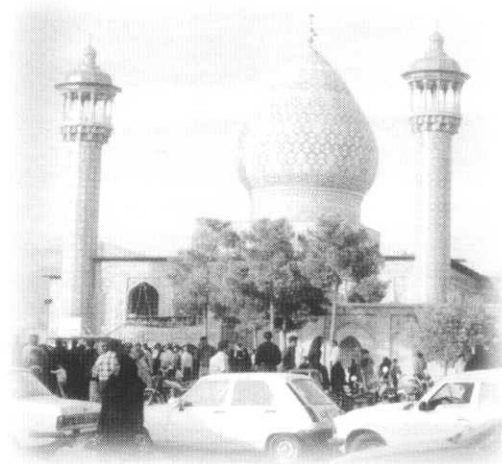
In les 4 wijst ds. V.d. Spoel erop, dat de christenen in Islamistan bewust met de geestelijke toerusting bezig zijn. 'Voor al kinderen in christelijke gezinnen worden met pittige bijbelstudies opgevoed. En vervolgens heb je jongerengroepen die ontzettend intensief met elkaar optrekken in de kerk. Die elkaar ook vasthouden en elkaar leren hoe je als enige christen in een klas met moslims standhoudt. Catechisatie is dus een urgentie. Maar ook in de prediking moeten we meer toerusten'.

In les 6 wijst hij op de liefde voor het Woord, dat hij er aantrof. 'In Islamitische landen zag ik hoe mensen daar met hun Bijbel omgingen. Er is een periode geweest dat christenen niet genoeg bijbels hadden. Daarom had men vaak maar een stukje van de bijbel. Ik heb een voorganger gesproken die vertelde dat hij om die reden een hele tijd maar over één gedeelte van de bijbel kon preken. Uiteindelijk probeerde hij het stuk met iemand te ruilen. De liefde voor het Woord. Hoe ze lezen, hoe ze studeren met elkaar. Dat ze samen op een

veldje zaten, 45 graden was het toen, en maar praten en maar studeren met elkaar. Die gretigheid ben ik kwijt. De gretigheid om het Woord te bestuderen, de gretigheid om te lezen, de gretigheid om te ontdekken. Die heb ik daar weer gezien. En sinds die tijd houd ik mijn bijbel op een andere manier vast'.

In onze gemeente neemt in de zondagse voorbeden de voorbede voor de vervolgte Kerk een steeds terugkerende plaats in. Ook, hopelijk, in onze persoonlijke gebeden. Maar laten wij door de vervolgte Kerk gestimuleerd worden tot grondige bijbelstudies, tot een bestuderen van bijbelboeken. Want al hebben wij niet direct met vervolgingen te maken, wij staan wel midden in een geestelijke strijd. En deze kan nog wel eens gevaarlijker zijn dan de strijd, waarmee de vervolgte Kerk te maken heeft. Laat daarom ons gebed gedurig zijn: 'Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast'. En leren we dit ook niet van de Reformatie, waarbij we deze maand weer mogen stilstaan?

Ds. P.J. Teeuw

Islamitische moskee.

Blijven in hetgeen we geleerd hebben

DS. A. VROEGINDEWEIJ

Onze oud-voorzitter ds. A. Vroegindeweyj geeft ons bij ons jubileum een wijze Bijbelse les. Het is te lezen in het dagboek „Om het eeuwig welbehagen” (17 september, blz. 267).

Maar blijf gij in hetgeen gij geleerd hebt en waarvan u verzekering is gedaan, wetende van wie gij het geleerd hebt en dat gij van kindsaf de Heilige Schriften geweten hebt.

2 Tim. 3 : 14-15

De apostel geeft ons hier wel een zeer goede les, die we in onze tijd allen wel ter harte mogen nemen. Want juist het tegenovergestelde van hetgeen Paulus hier aanbeveelt is tegenwoordig „in”. Het is alsof veel mensen een Bijbel hebben die precies het tegendeel aanbeveelt van wat de apostel hier Timotheüs op het hart bindt: een Bijbel die vermaant om toch vooral niet te blijven in hetgeen ze geleerd hebben in hun jeugd. Daar moeten we eigenlijk mee afrekenen door andere en nieuwe levensovertuigingen en opvattingen te veroveren. We moeten als ontdekkingsreizigers zelf naar de waarheid gaan zoeken en net doen alsof er voor ons geen belijdenis is geweest en geen Heilige Geest, Die de kerk in alle waarheid heeft geleid. En men stelt het dan zo voor, dat het eigenlijk alleen maar conservatisme is geweest van Paulus als hij er op aandringt om toch te blijven bij het oude, om toch vast te houden aan de waarheid en de leer en aan de Heilige Schriften, zoals Timotheüs die van ouds heeft geleerd.

Maar dat is niet waar. Paulus weet dat de Bijbel ons de enige weg tot zaligheid wijst en hij weet dat de Heere Jezus Christus de enige Zaligmaker is, en dat we wederomgeboren moeten worden en tot geloof moeten komen in de weg van de waarachtige bekering. En hij wijst Timotheüs er op dat vele gelovigen hem daarvan gesproken hebben als trouwe getuigen voor de waarachtigheid van het evangelie. Ja, Paulus zelf is immers daarbij zijn leermeester geweest. Maar nog meer wordt die waarheid ons geopenbaard in de Bijbel, die van God is ingegeven en die ons wijs kan maken tot zaligheid. En in dit alles moet Timotheüs de leiding Gods zien, hoe hij van jongsaf is onderwezen in het Woord. En ook daarin ligt voor ons en voor onze kinderen een ernstige vermaning om toch te blijven bij het Woord en bij de leer, waarin we onderwezen zijn van onze jeugd af aan. Maar die twee moeten wel samengaan. De leer moet overeenstemmen met het Woord.

Lezen: 2 Timotheüs 3

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2008

De volgende wijzigingen hebben plaatsgevonden:

- 1) De MV „Sola Fide” te Bleskensgraaf (blz. 3) heeft een nieuwe secretaris gekregen: dhr. Jh. Karsdorp, Reigerstraat 20, 2971 AX
- 2) De MV „Boaz” te Hilversum (blz. 5) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. W. Jansen, Lieven

de Keijlaan 89, 1222 LE; en een nieuwe secretaris: dhr. C. M. Bevelander, Laan van de Heelmeesters 10, 1211 MT.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,

Ds. J. van Dijk, secr.

e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Jubileum - Bondsdag

Jaarlijks wordt u in het oktobernummer van ons blad geïnformeerd over de a.s Bondsdag. Dit jaar wel in het bijzonder. We staan immers voor de jubileum-Bondsdag in verband met het 75-jarig bestaan van onze Mannenbond. Dus wel een buitengewone reden deze dag te bezoeken op D.V. 25 oktober a.s. in de Oude Kerk te Putten. We willen samen de Heere danken voor Zijn trouwe zorg in al die voorbij gevlogen jaren. Waar kan dat beter dan in de kerk met al onze leden en niet-leden. Iedereen is van harte welkom. De kerk is ook telefonisch bereikbaar via de koster dhr. A.B. v.d. Bor tel. 0341-360281 of 06-53930513.

Naast het 75-jarig bestaan mag ook vermeld worden dat het 60 jaar geleden is dat de eerste Bondsdag gehouden werd op 16 oktober 1948 in de Marnixzaal te Utrecht. Dus eigenlijk een dubbel jubileum dat u niet mag missen.

Het hoofdbestuur heeft gemeend extra aandacht aan het programma op deze Bondsdag te besteden. De regelingscommissie heeft, o.l.v. dhr. G. Dijkgraaf, zich weer goed ingezet. Raambiljetten zijn verzonden naar de plaatselijke secretaris met het verzoek deze op een in het oog lopende plaats op te hangen. Ook de uitnodigingen met de agenda zullen door de plaatselijke besturen aan de leden worden voor gehouden met een woord van hartelijke aanbeveling. Het is ieder jaar een grote vreugde de Bondsdag te mogen beleven om samen te luisteren en te zingen. Leden die nog nooit geweest zijn worden aangeraden deze bijzondere dag nu eens te bezoeken.

Organisatorisch moet alles natuurlijk goed geregeld zijn, zodat u zich op uw gemak voelt. De leden van de regelingscommissie zijn herkenbaar aan de bevestigde badge op hun revers.

Hier volgen dan enkele mededelingen.

1. Muzikale medewerking

In de morgenbijeenkomst wordt aan de samenhang deelgenomen door de Bovenstemgroep Noord - Oost Veluwe uit Oene o.l.v. Lulof Dalhuisen. Voor de morgensamenhang

is de begeleiding in handen van onze vaste organist - bestuurslid dhr. C. Oosterom.

Voor de middagbijeenkomst heeft het bestuur het Chr. Mannenkoor "Jeduthun" uit Amersfoort uitgenodigd o.l.v. Arie Kortleven. Op de orgelbank zit dan Marcel van de Ketterij.

2. Vervoer

De Oude Kerk is te bereiken met het openbaar vervoer. Als u met de trein komt stapt u uit op het perron Putten. Vandaar kunt u met buslijn 107 (richting Arnhem) elk heel uur naar het centrum van Putten. U moet dan uitstappen bij de halte bejaardenhuis "Elim", dan is het nog slechts enkele minuten lopen naar de Oude Kerk. Komt u met eigen vervoer dan neemt u op de snelweg A28 de afslag "Strand Nulde". U volgt dan de borden Putten. In Putten volgt u "parkeren De Aker". U rijdt via de Papiermakersstraat naar de ruime parkeerplaats achter het gemeentehuis. (vrij parkeren). Voor het gebouw "De Aker" mag 2 uur vrij geparkeerd worden.

3. Gebouw "De Aker"

In gebouw "De Aker" aan het Fontanusplein 2 treft u in de hal de regelingscommissie achter de informatietafel. U kunt daar terecht voor uw eventuele vragen. Tevens wordt u in "De Aker" de gelegenheid geboden om tegen individuele betaling koffie of iets anders te gebruiken. Er is een garderobe, echter zonder toezicht. In de nabijheid van de informatietafel staat de boekentafel van de IZB. Van harte aanbevolen. Ook "De Aker" is telefonisch bereikbaar via de nieuwe manager dhr. H. Slurink. Tel. 0341-351887.

4. Gebruik van de lunch

Als u zich heeft opgegeven voor de lunch, dan bent u in het bezit van een lunchbon. Deze bon moet u bij het betreden van de grote zaal in "De Aker", waar de maaltijd genuttigd wordt, afgeven aan de regelingscommissie. Zorgt u er dus voor uw bon gereed te houden, want dat bevordert de doorstroming van de vele lunchgebruikers. U wordt verzocht via de linkerdeur naar binnen te gaan. De deur aan de rechterzijde is voor hen met eigen lunchpakket en hen die gebruik willen maken van het buffet in de foyer en de andere lokaliteiten om daar de lunch te nuttigen.

5. De jubileum – brochure

In de jubileum - brochure van deze Bonds-
dag treft u aan, naast het referaat van prof. dr.
G. van den Brink, ook een " woord vooraf "
van onze voorzitter, een meditatie van ds. J.P.
Nap, een bijdrage van de twee ereleden ds.
H. Visser en ds. J. van Wier en een historisch
overzicht van onze Mannenbond door de 2^e
secretaris. De namen van alle bestuursleden
(40) kunnen niet worden over geslagen.

Iedere bezoeker van deze Bondsdag krijgt de
brochure gratis. Dit geldt alleen voor de be-
zoekers.

Er worden geen uitzonderingen gemaakt!
Meerdere ex. zijn verkrijgbaar bij de infor-
matietafel de verkoopprijs is € 2,50 alleen
bij contante betaling. De verkoop start na de
morgenbijeenkomst!!! Dus dit jaar niet voor
de aanvang van de Bondsdag.

6. De Oude Kerk

De bezoekers van de Bondsdag worden ver-
zocht plaats te nemen op de begane grond.
(850 zitplaatsen). De galerijen zijn niet toe-
gankelijk, dit vergemakkelijkt het collecteren,
het inzamelen van de schriftelijke vragen na
het referaat van prof. dr. G. van den Brink.
De eerste rijen onder de linker galerij zijn ge-
reserveerd voor de genodigden. Wilt u deze
vrij laten? De leden van de Bovenstemgroep
nemen plaats in de banken naast de kansel
(links en rechts) tijdens de morgenbijeen-
komst. Voor de middagbijeenkomst zijn de
voorste rijen bestemd voor de koorleden van
het Chr. Mannenkoor "Jeduthun "
Tot zover deze mededelingen.

M.P.

VERZOEK

De regelingscommissie verzoekt de secre-
tarissen tijdig opgave te doen van de te
bestellen lunches.

We ontmoeten elkaar graag op D.V. zater-
dag 25 oktober a.s. in Putten om te luis-
teren, te zingen en de onderlinge band te
versterken.

Een goede en gezegende Bondsdag toe-
gewenst.

Overlijdensberichten

Met droefheid geven wij u kennis dat door de
Heere tot Zich is genomen, na een ernstige
ziekte, onze oud-voorzitter en oudste veren-
gingslid

JAN ROELOFSEN

in de leeftijd van 89 jaar.

Van 1991 tot 1998 heeft hij als voorzitter de
vereniging mogen leiden, en ook daarna kwam
hij nog steeds trouw naar de verenigingsavon-
den, zolang zijn lichaam het toeliet.

We verliezen in hem een gewaardeerd trouw
lid, wiens wijze zachte aardige inbreng we niet
gauw zullen vergeten.

We wensen de nabestaanden Gods rijke zegen
toe.

Bestuur en leden van
MV „Onderzoekt de Schriften“
te Kootwijkerbroek

Kootwijkerbroek, september 2008.

Romeinen 8 : 15

Met droefheid geven wij u kennis van het plot-
seling overlijden van ons trouw lid

HEIN STRUBBE

in de leeftijd van 85 jaar.

De Heere sterke en vertrooste zijn kinderen en
kleinkinderen, met Zijn nabijheid.

Bestuur en leden Mannenvereniging
„De Heere is onze Banier“

Vinkeveen, september 2008.

Met droefheid geven we kennis, dat de Heere
op Zijn tijd uit ons midden heeft weggenomen
ons zeer trouw lid

J.W. AKSTER

in de leeftijd van 67 jaar.

Hij was bijna veertig jaar verbonden aan onze
vereniging. De Heere vertrooste zijn verdere
familie.

Bestuur en leden
van de Mannenvereniging
„De Heere is mijn Kracht“ Dorp

Putten, oktober 2008.

BOND VAN NED. HERV. MANNENVERENIGINGEN OP G.G.

UITNODIGING

voor de

JUBILEUM - BONDS DAG 2008

1933 - 2008

D.V. OP ZATERDAG 25 OKTOBER a.s.

in de OUDE KERK TE PUTTEN.

Aanvang: 10.00 uur.

Thema: „AFKOMST / TOEKOMST”

AGENDA:

In de morgenbijeenkomst

m.m.v. „De Bovenstemgroep Noord-Oost Veluwe” o.l.v. Lulof Dalhuisen

1. Opening door de 1e voorzitter ds. W. Westland.
2. Referaat door prof. dr. G. van den Brink te Woerden:
„AFKOMST / TOEKOMST”.
3. Betuiging van aanhankelijkheid aan Hare Majesteit de Koningin.
4. Bespreking van de ingekomen vragen.
5. Sluiting morgenvergadering door ds. J. van Dijk.
6. Pauze van 12.00-13.30 uur.
7. Opening middagvergadering door de 2e voorzitter ds. J.P. Nap.
8. Felicitaties.
9. Christelijk Mannenkoor „Jeduthun” uit Amersfoort.
10. Historie Hervormde Mannenbond.
11. Sluiting door ds. J.H. Lammers.

N.B. De vragen kunnen alleen schriftelijk worden ingeleverd. Om praktische redenen is het onmogelijk de vragen mondeling te stellen.

Iedereen is hartelijk welkom, ook dames!

M.P. (2^e secr.)